

A közigazgatási hatóság eljárása során 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól - a továbbiakban: Ket. - rendelkezéseit kell alkalmazni (Ket. 12. § 1-2 bekezdés).

II. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

(A hatályos 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról - a továbbiakban: Szt.

-, valamint a 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának valamint folyósításának részletes szabályairól, - a továbbiakban:

Korm. R. - alapján)

Az aktív korúak ellátását a Magyarországon élő magyar állampolgárok, bevándorlási vagy letelepedési engedéllyel rendelkező vagy a magyar hatóság által menekültként elismert személyek, hontalanok, továbbá a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek vehetik igénybe, akik az ellátás igénylésének időpontjában a három hónapot meghaladó tartózkodási jogot a Magyar Köztársaság területén gyakorolják, és bejelentett lakóhellyel rendelkeznek (Szt. 3. § 1, 3. bekezdés).

Az ellátás a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyeket illeti meg, és **elsődleges célja a foglalkoztatás elősegítése**. Pénzbeli juttatás keretében az önkormányzatok **rendelkezésre állási támogatást**, illetve **rendszeres szociális segélyt** állapítanak meg.

Aktív korúak ellátása⁴⁷

Jogosult, akinek álláskeresői járadéka, ill. segélye, vállalkozói járadéka (együtt: álláskeresői támogatása) **folyósítási ideje lejárt** – az álláskeresői támogatás időtartamának kimerítésétől. Jogosult, akinek **az álláskeresői támogatását keresőtevékenység folytatása miatt**, a folyósítási idő lejárt előtt **szüntették meg**, de újabb álláskeresői ellátást nem kaphat – a keresőtevékenység megszűntetésétől. Kérheti az ellátást, aki a kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel **legalább egy év időtartamig együttműködött**. Jogosultságot teremt továbbá, ha a kérelmező ápolási díj, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, rendszeres szociális járadék, bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, átmeneti járadék, rehabilitációs járadék, rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel **legalább három hónapig együttműködött**. Ez esetben az ellátás a rendszeres pénzellátás folyósításának megszűnésétől igényelhető. Az egy év, illetve a három hónap időtartamú

⁴⁷ Aktív korú az, aki a 18. életévét betöltötte, de a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt illetve a 62. életévét nem töltötte be (Szt. 4. § 1. bekezdés k. pont). Az öregségi nyugdíjkorhatárt lásd a „Nyugellátások és nyugdíjszerű ellátások” című fejezet 32. oldalán.

együttműködés számításánál a kérelmező által elvállalt munka időtartamát is figyelembe kell venni. A kérelem a fenti jogosultságok megnyílásától számított **tizenkettő hónapon belül** nyújtható be. Az ellátásra jogosultak továbbá az aktív korú egészségkárosodott⁴⁸ személyek. (Szt. 33. § 1, 3, 4. bekezdés) Aktív korúak ellátására egy családban **egyidejűleg csak egy személy jogosult**. Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a rendelkezésre állási támogatás, míg a másik személy a rendszeres szociális segély feltételeinek felel meg. (Szt. 33. § 5-6. bekezdés)

Az ellátás annak jár, akinek illetve családjának⁴⁹ **megélhetése** más módon **nem biztosított**, és keresőtevékenységet nem folytat. A kérelmezőnek akkor nem biztosított a megélhetése, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme⁵⁰ nem haladja meg öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át, és vagyona⁵¹ nincs. (Szt. 33. § 2. bekezdés)

A **fogyasztási egység** a családtagoknak a családon belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszáma, ahol az első nagykorú családtag arányszáma 1,0 azzal, hogy a gyermekét egyedülállóként nevelő szülő arányszáma 0,2-vel növekszik. A házas- vagy élettárs arányszáma 0,9. Az első és második gyermek arányszáma gyermekenként 0,8, és minden további gyermek arányszáma gyermekenként 0,7. A fogyatékos gyermek arányszáma 1,0, azonban ha az igénylő illetve a házas- vagy élettársa részesül fogyatékosági támogatásban, akkor a rájuk vonatkozó arányszám 0,2-vel növekszik, így az arányszám 1-ről 1,2-re, illetve 0,9-ről 1,1-re módosul. (Szt. 4. § 1. bekezdés n. pont) Az egy főre jutó jövedelem számításánál irányadó időszak a rendszeres jövedelmek esetében a kérelem benyújtását megelőző hónap, a nem rendszeres jövedelmeknél a kérelem benyújtását megelőző 12 hónap (Szt. 10. § 2. bekezdés). A jövedelemszámításnál figyelmen kívül kell hagyni a kérelem benyújtását megelőzően megszűnt havi rendszeres jövedelmet, a vállalkozásból származó jövedelmet, feltéve, hogy a vállalkozási tevékenység megszűnt, a közfoglalkoztatásból származó havi jövedelemnek a minimálnyugdíj összegét meghaladó részét (Szt. 10. § 4. bekezdés).

48 Azok az aktív korúak, akik legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedtek, munkaképességüket legalább 67%-ban elveszítették, vagy fogyatékosági támogatásban, illetve vakok személyi járadékában részesülnek, feltéve, hogy megélhetésük más módon nem biztosított, rendszeres szociális segélyben részesülnek. Bővebben lásd az „Önkormányzati szociális ellátások” című fejezetben a 163-166 oldalakon.

49 A család az egy lakásban, vagy személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális, gyermekvédelmi intézményben együtt élő, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező közeli hozzátartozók közössége (Szt. 4. § 1. bekezdés c. pont). Közeli hozzátartozó: a házastárs, az élettárs; a húszévesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező; a huszonhárom évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató; a huszonöt évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató vér szerinti, örökbe fogadott, illetve nevelt gyermek; korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetve a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékos vér szerinti, örökbe fogadott, illetve nevelt gyermek (a továbbiakban: fogyatékos gyermek); a 18. életévét be nem töltött gyermek vonatkozásában a vér szerinti és az örökbe fogadó szülő, illetve a szülő házastársa vagy élettársa (Szt. 4. § 1. bekezdés d. pont).

50 A jövedelemről lásd a 20. lábjegyzetet.

51 Vagyon az a hasznosítható ingatlan, jármű, gépi meghajtású termelő- és munkaeszköz, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek a külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja. Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű. (Szt. 4. § 1. bekezdés b. pont)

Nem állapítható meg az ellátásra való jogosultság, annak, aki (Szt. 34. §):

- előzetes letartóztatásban van, elzárás, illetve szabadságvesztés büntetését tölti,
- katonai szolgálatot teljesít,
- az álláskereső támogatás megállapításához szükséges munkaviszonnal rendelkezik,
- közoktatási, felsőoktatási intézményben nappali tagozaton tanul, vagy keresetpótló juttatásban részesül,
- EGT állampolgár, és tartózkodási joga megszűnt, vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,
- gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesül,
- gyermekgondozási segélyre jogosult, a gyermek egyéves korának betöltéséig.

Akinek a **jogosultságát megállapították**, a foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő **nyilvántartásba vételét**, teljesíti az álláskereső megállapodásban foglaltakat, illetve **közfoglalkoztatásban** vesz részt. Az álláskereső megállapodásban a foglalkoztatási szerv előírhatja a **családsegítő szolgálattal** való együttműködést. (Szt. 35. § 1, 9. bekezdés) A kérelmező akkor **köteles** a felajánlott munkát **elfogadni**, ha a munka a szakképzettségének, illetőleg iskolai végzettségének vagy annál eggyel alacsonyabb szintű végzettségnek, vagy az általa utoljára legalább 6 hónapig betöltött munkakör képzettségi szintjének megfelel, egészségi állapota szerint a munka elvégzésére alkalmas. Teljes munkaidőben való foglalkoztatás esetén a munkahelyre oda- és visszautazás időtartama a három órát (10 éven aluli gyermeket egyedül nevelő személy esetén a két órát) nem haladja meg valamint, a várható havi kereset eléri a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegét. Részmunkaidős foglalkoztatás esetén a közlekedés időtartama a teljes munkaidőben foglalkoztatottnál írt időtartam felét nem haladhatja meg, illetve a kereset annak időarányos részét érje el. (Szt. 35. § 2. bekezdés) Ha a kérelmező a **35. életévét** nem töltötte be, és általános iskolai végzettséggel nem rendelkezik, olyan képzést köteles elfogadni, amely az **általános iskolai** végzettség megszerzésére irányul. Ha beiskolázásig 30 napot meghaladó időtartam várható, erre az időre közfoglalkoztatásban kell részt venni. (Szt. 35. § 4-5. bekezdés) Ha a foglalkoztatási szerv az a rendelkezésre állási támogatásra jogosult személyt egyéni vállalkozóhoz vagy gazdasági társasághoz közvetíti ki, vagy képzésbe, vonja be, akkor az önkormányzat az érintett személyt - a képzésben történő részvétel időtartama alatt, illetve ameddig a közvetítés eredményéről nem szerez tudomást - közcélú munkára nem kötelezheti (Szt. 35. § 6. bekezdés).

A **közfoglalkoztatásban** történő munkavégzésre legalább hatórás napi munkaidővel és legalább évi **kilencven nap** időtartammal határozott idejű munkaviszonyt kell létesíteni (Szt. 36. § 4. bekezdés). Aki a rendelkezésre állási támogatásra év közben válik jogosulttá, annak a kilencven nap foglalkoztatás időarányos részét kell teljesítenie (Korm. R. 18. § 1. bekezdés).

Az aktív korúak ellátására jogosult személyt arra az időtartamra, amikor a közfoglalkoztatásban neki fel nem róható okból nem vesz részt, illetve olyan képzésben részesül, amelyhez keresetpótló

juttatást nem állapítottak meg, **rendelkezésre állási támogatás** illeti meg. A támogatás **összege** az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege. (Szt. 37. § 1, 3. bekezdés)

Rendszeres szociális segélyre jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki:

- egészségkárosodott, vagy
- az 55. életévét betöltötte, vagy
- 14éven aluli gyermeket nevel, feltéve, hogy a családban más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, gyermekgondozási díjban, terhességi gyermekágyi segélyben, és a gyermek ellátása napközbeni ellátást biztosító intézményben nem megoldható (Szt. 37/B. § 1. bekezdés).

Az önkormányzat rendeletében további mentesítési feltételeket állapíthat meg az aktív korúak ellátására jogosult személyeknek a közfoglalkoztatásban történő részvételt akadályozó vagy kizáró családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel (Szt. 37/B. § 3. bekezdés).

Amennyiben a feltételek valamelyike az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítását követően következik be, a rendszeres segélyt az ezt követő hónap első napjától kell folyósítani. A feltétel megszűnése esetén az ezt követő hónap első napjától együttműködési kötelezettséget kell előírni. (Szt. 37/B. § 2, 4. bekezdés)

A segély megállapításának és folyósításának **feltétele** (kivéve az egészségkárosodott személyeket), hogy a kérelmező az együttműködésre kijelölt szervnél nyilvántartásba veteti magát, és együttműködési kötelezettségét vállalja (Szt. 37/C. § 1. bekezdés). Ennek keretében írásban **megállapodik az együttműködésre kijelölt szervvel**, továbbá teljesíti a beilleszkedését segítő programban foglaltakat. A beilleszkedést segítő program az együttműködésre kijelölt szervvel való kapcsolattartásra, az egyéni képességeket fejlesztő vagy az életmódot formáló foglalkozáson, tanácsadáson, illetőleg a munkavégzésre történő felkészülési programban való részvételre terjed ki. A program magában foglalja a felajánlott és az iskolai végzettségének megfelelő oktatásban, képzésben történő részvételt, különösen az általános iskolai végzettség és az első szakképesítés megszerzését. (Szt. 37/D. § 1-2. bekezdés) Az önkormányzat rendeletben szabályozza az együttműködés eljárási szabályait, továbbá a beilleszkedést segítő programok típusait és az együttműködési kötelezettség megszegésének eseteit (Szt. 37/D. § 3. bekezdés).

Az együttműködés intézményi feltételeiről az önkormányzat elsősorban a **családsegítő szolgálat** útján gondoskodik (Szt.37/D. § 4. bekezdés).

A rendszeres szociális segély havi **összege** a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja tényleges havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a nettó minimálbért. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 90%-ának

szorzatával.⁵² Ha a számított összeg a havi ezer forintot nem éri el, a jogosult részére havi ezer forintot kell megállapítani. (Szt. 37/C. § 2-3. bekezdés) A rendszeres szociális segély **legmagasabb összege** 2010. évben 60236Ft (Korm. R. 17/B. § 2. bekezdés).

Megszűnik az aktív korúak ellátására való **jogosultsága**, annak, aki (Szt. 34 §, 37/F. § 1. bekezdés):

- előzetes letartóztatásban van, elzárás, illetve **szabadságvesztés** büntetését tölti,
- katonai szolgálatot teljesít,
- az **álláskeresési támogatás** megállapításához szükséges munkaviszonnal rendelkezik,
- közoktatási, felsőoktatási intézményben nappali tagozaton tanul, vagy keresetpótló juttatásban részesül,
- EGT állampolgár, és tartózkodási joga megszűnt, vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,
- gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesül,
- gyermekgondozási segélyre jogosult, a gyermek egyéves korának betöltéséig,
- a jogosultság feltételeinek vagy összegének **felülvizsgálatára** vonatkozó kötelezettségeinek (pl. írásbeli felszólításnak, hiánypótlási felhívásnak) **nem tesz eleget**,
- **keresőtevékenységet folytat**, ide nem értve a közfoglalkoztatást, valamint az egyszerűsített foglalkoztatás keretében harmincegy napra létesített munkaviszonyt,
- a felajánlott és megfelelő **munkát nem fogadja el**, közfoglalkoztatási munkaviszonyát saját maga jogellenesen, vagy a munkáltatója rendkívüli felmondással szünteti meg,
- a foglalkoztatási szervnél a jogosultságát megállapító határozatban megjelölt **határidőig** nem kéri álláskeresőként nyilvántartását, illetve az álláskeresői megállapodást nem köti meg,
- a rendszeres szociális segély folyósításának időtartam alatt **együttműködési kötelezettségét** két éven belül ismételten megszegi, továbbá
- akire vonatkozóan az aktív korúak ellátására való jogosultság fennállása alatt a munkaügyi hatóság a **jogellenes munkavégzés** tényét két éven belül ismételten jogerősen megállapította,
- akit a foglalkoztatási szerv - neki felróható okból - **törölt** a nyilvántartásból.

Az ellátásra való **jogosultság** a megszüntetéstől számított harminchat hónapon belül, az előzetes együttműködés teljesítése nélkül - amennyiben a jogosultsági feltételek fennállnak - **ismételten megállapítható** (Szt. 37/F. § 2. bekezdés).

Nem állapítható meg a jogosultsága ismételten annak, akinek ellátását azért szüntették meg, mert (Szt. 37/F. § 1-2. bekezdés):

- a jogosultság feltételeinek vagy összegének **felülvizsgálatára** vonatkozó kötelezettségeinek **nem tett eleget**,

52 Pl. az egy gyermekét egyedül nevelő szülő 2 fogyasztási egységnek számít (1+0,2+0,8), ezért a minimálnyugdíj 90%-ának kétszeresével számolva 51300Ft-ra lenne jogosult, azonban a gyermek után kapott családi pótlék összegével (13700Ft) csökkentett ellátást, 37600Ft-ot kap segélyként.

- a felajánlott és megfelelő **munkát nem fogadta el**, közfoglalkoztatási munkaviszonyát saját maga jogellenesen, vagy a munkáltatója rendkívüli felmondással szüntette meg,
- a foglalkoztatási szerv - neki felróható okból - **törölte** a nyilvántartásból,
- a foglalkoztatási szervnél a jogosultságát megállapító **határozatban megjelölt határidőig** nem kérte álláskeresőként nyilvántartását, illetve az álláskeresői megállapodást nem kötötte meg,
- az aktív korúak ellátására való jogosultság fennállása alatt a munkaügyi hatóság a **jogellenes munkavégzés** tényét két éven belül ismételten jogerősen megállapította,
- a rendszeres szociális segély folyósításának időtartam alatt **együttműködési kötelezettségét** két éven belül ismételten megszegte.

Az ellátás iránti **kérelmet** a lakcím szerinti önkormányzathoz a Korm. R. 3. számú melléklete szerinti **formanyomtatványon** kell benyújtani. A kérelmet az a szerv bírálja el, amelynek illetékességi területén a kérelmező lakcíme van. A kérelmező lakcíme az a **lakó vagy tartózkodási hely**, ahol életvitelszerűen lakik. (Szt. 32. § 1. bekezdés, 32/A. § 1. bekezdés, Korm. R. 15. § 1. bekezdés)

A kérelemhez **csatolni kell**:

- a Korm. R. 1. számú mellékletében szereplő vagyonyilatkozatot,
- a közös háztartásban élő gyermekek tartós betegségéről, fogyatékoságáról szóló igazolásokat,
- a tanköteles kort betöltött, közös háztartásban élő gyermekek tanulói jogviszonyról szóló igazolását,
- a munkaügyi központ igazolását az álláskeresői megállapodásról, a munkanélküli járadék, álláskeresői támogatás folyósítása időtartamának lejártáról, valamint arról, hogy álláskeresői ösztönző juttatásban⁵³ nem részesül, illetve az együttműködésre kijelölt szerv igazolását a kérelmezőnek az elmúlt két évből legalább egy évig, illetve a gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, az ápolási díj, nyugdíj és nyugdíjszerű ellátások megszűnését (megszüntető határozattal igazolva) követő három hónapig történő együttműködéséről,
- az iskolai végzettséget igazoló okirat másolatát, az alapfokú vagy annál alacsonyabb végzettségről - 35. életévét betöltött kérelmező esetében - nyilatkozat is elfogadható,
- a munkaügyi központ igazolását arról, hogy kérelmező álláskeresői támogatásra nem jogosult, továbbá igazolását a munkaviszonyban eltöltött azon napok számáról, amelyeket az álláskeresői támogatás megállapításánál figyelembe kell venni (Korm. R. 15. § 1-3, 7. bekezdés).

Ha a kérelmező úgy nyilatkozik, hogy 14 éven aluli gyermekének napközbeni ellátása nem megoldható, csatolni kell az erről szóló intézményi igazolást is (Korm. R. 15. § 4. bekezdés).

Az aktív korúak ellátásának megállapításáról szóló **határozatban** rendelkezni kell az arról, hogy a kérelmező **rendelkezésre állási támogatásra vagy rendszeres szociális segélyre jogosult**, az ellátás összegéről, az álláskeresői megállapodással, az együttműködéssel kapcsolatos

kötelezettségekről, az együttműködés hiányának következményeiről (Korm. R. 17. § 1. bekezdés).

A felajánlott megfelelő **munkalehetőségről** a jogosultat a munkakezdés időpontjától legalább öt munkanappal korábban tájékoztatni kell (Korm. R. 17. § 4. bekezdés).

Az ellátást megállapító határozatot a jegyző megküldi az együttműködésre kijelölt szervnek (Korm. R. 17. § 6, 9. bekezdés).

Az **együttműködésre kijelölt szerv** a segélyezettet **nyilvántartásba** veszi, hatvan napon belül a munkaügyi központ közreműködésével kidolgozza az egyéni élethelyzetéhez igazodó beilleszkedést segítő programot, és arról vele írásban megállapodást köt. Legalább **háromhavonta** személyes találkozás útján figyelemmel kíséri a beilleszkedést segítő programban foglaltak betartását. Évente írásos értékelést készít a beilleszkedést elősegítő program végrehajtásáról, és amennyiben szükséges, módosítja a programot. Jelzi a jegyzőnek, ha a nem foglalkoztatott személy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, valamint az éves értékelésben tájékoztatja a jegyzőt a beilleszkedést segítő program végrehajtásáról. (Korm. R. 17. § 12-13. bekezdés) Az együttműködésre kijelölt szerv a rendszeres szociális segélyre jogosult személlyel történő kapcsolattartásról a családsegítésre meghatározott esetenaplót vezeti (Korm. R. 17. § 14. bekezdés). Ha a munkaügyi központ az álláskereső megállapodásban előírja az aktív korúak ellátására jogosult személy részére a **családsegítő szolgálattal** történő együttműködését, a munkaügyi központot a szolgálat az együttműködés teljesítéséről tájékoztatja (Korm. R. 17. § 16. bekezdés).

A szociális ellátásban részesülő a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül köteles értesíteni az ellátást megállapító szervet (Szt. 9. §).

A rendszeres szociális segélyre, illetve a rendelkezésre állási támogatásra való jogosultság feltételeit a jogosultságot megállapító önkormányzat jegyzője két évente legalább egyszer **felülvizsgálja**. Ha a feltételek továbbra is fennállnak, akkor az ellátást a felülvizsgálatnak megfelelő összegben tovább kell folyósítani. (Szt. 25. § 4. bekezdés)

Ha a jogosult **lakcíme** az ellátás folyósításának időtartama alatt **megváltozik**, a változás hónapjára járó ellátást a korábban folyósító szerv teljes összegben folyósítja. Lakcímváltozás esetén a jogosult kérésére vagy az új lakcím szerint illetékes jegyző megkeresésére az ügyben keletkezett iratokat haladéktalanul, de legkésőbb **5 munkanapon belül** meg kell küldeni az új lakcím szerint illetékes jegyzőnek, aki hivatalból eljárást indít az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítása iránt. Ha a jogosultság az új lakcímen is változatlanul fennáll, akkor az új lakcím szerint illetékes jegyző az ellátást a lakóhelyváltozást követő hónap 1. napjától folyósítja, feltéve, hogy a kérelmet a lakcímváltozást követő 30 napon belül benyújtották. (Korm. R. 9. §)

A szociális hatáskört gyakorló szerv a jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vett ellátás megtérítését az igénybevételről való tudomásszerzésétől számított három hónapon belül rendelheti el. Nem lehet a megtérítést elrendelni, ha az igénybevételtől, illetőleg folyamatos ellátás esetén az ellátás megszűnésétől egy év már eltelt. Ha a jegyző vagy képviselő-testület a hatáskörébe tartozó szociális ellátás megtérítését rendeli el, a megtérítés összegét, illetve pénzgyenértékét, és a kamat összegét

53 Lásd az álláskereső ösztönző juttatást a kézikönyv 87. oldalán.

méltányosságból elengedheti, illetve csökkentheti vagy részletfizetést engedélyezhet. (Szt. 17. § 3-5. bekezdés)

A rendelkezésre állási támogatás 80%-át, a rendszeres szociális segély összegének 90%-át a központi költségvetés megtéríti (Szt. 124. § 1. bekezdés). A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokról szóló határozatot a bíróság nem változtathatja meg (Szt. 32. § 2. bekezdés). A szociális igazgatási eljárás **költség- és illetékmentes** (Szt. 16. §).

Az ellátás a kérelem **benyújtásától** jár (Szt. 13. § 2. bekezdés).

Ha az ellátás nem teljes hónapra jár, összege az ellátás havi összege 30-ad részének és az ellátási napok számának a szorzata (Korm. R. 6. § 4. bekezdés). Ha az öregségi nyugdíj legkisebb összege változik, az ellátást ennek megfelelően kell tovább folyósítani, erről határozatot külön nem kell hozni (Korm. R. 7. § 2. bekezdés). A rendelkezésre állási támogatást, illetve a rendszeres szociális segélyt a tárgyhónapot követő **hónap 5. napjáig** kell folyósítani (Korm. R. 6. § 3. bekezdés).

A rendszeres szociális segélyre, a rendelkezésre állási támogatásra **jogosult halála esetén** a fel nem vett ellátást a vele közös háztartásban együtt élt házastárs vagy élettárs, gyermek, unoka, szülő, nagyszülő és testvér egymást követő sorrendben veheti fel a halál hónapját követő hónap utolsó napjáig (Korm. R. 9. § 7. bekezdés).

A rendszeres szociális segélyben és rendelkezésre állási támogatásban részesülők egészségügyi szolgáltatásra jogosultak (Tbj. 16. § 1. bekezdés h. pont).

A helyi tömegközlekedés teljes hálózatára érvényes kedvezményes bérlet igénybevételére jogosult a helyi önkormányzat által aktív korúak ellátásában részesülő személy, ha munkaviszonyban nem áll, az illetékes önkormányzati szerv igazolása szerint (lásd még a 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről 5. § b. pont, 1. sz. melléklet.).

A **hajléktalan**⁵⁴ személyek ügyében szociális igazgatási eljárásra az a szociális hatáskört gyakorló szerv illetékes, amelynek illetékességi területét a hajléktalan személy az ellátás igénybevételekor nyilatkozatában tartózkodási helyeként megjelölte (Szt. 6. §).

A hajléktalan személy részére megállapított rendszeres szociális segély esetén az erről rendelkező határozat egy példányát meg kell küldeni a főjegyzőnek. Ha az ellátást hajléktalan személy igényli, a kérelmében nyilatkoznia kell arról, hogy az ellátás folyósítását milyen címre (fizetési számlára) kéri. Ha a segélyt három hónapi időtartamon keresztül nem veszi át, folyósítását a főjegyző szünetelteti és erről a tényről a segélyt megállapító önkormányzat jegyzőjét tájékoztatja, aki dönt az ellátás fenntartásáról, illetve megszüntetéséről. (Szt. 37/G. § 1-3. bekezdés, Korm. R. 1. § 2. bekezdés) Ha ugyanazon hajléktalan személy részére két vagy több önkormányzat jegyzője döntése szerint egyidejűleg kellene az ellátást folyósítani, csak az utóbb megállapított segély folyósítható. Ilyen esetben a főjegyző tájékoztatja a segélyt korábban megállapító jegyzőt az általa megállapított ellátás folyósításának megszüntetéséről. (Szt. 37/G. § 4. bekezdés)

⁵⁴ A hajléktalan definícióját lásd az „Önkormányzati szociális ellátások” című fejezet „A szociális igazgatási eljárások speciális illetékességi szabályai” című témakörében a 153-154. oldalakon.

A **fővárosban** a hajléktalan aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítása a főjegyző feladata (Szt. 37/G. § 5. bekezdés). A jogosult számára az az önkormányzat szervez közfoglalkoztatást, melynek jegyzője a jogosultságot határozatban megállapította, ez esetben együttműködni a jegyző székhelye szerint illetékes foglalkoztatási szervvel kell (Szt. 37/G. § 6. bekezdés). A rendszeres szociális segélyre jogosult hajléktalan személy együttműködési kötelezettsége azzal az önkormányzat által kijelölt szervvel áll fenn, amely jegyzőjének határozata alapján a főjegyző a segélyt folyósítja (Szt. 37/G. § 7. bekezdés).

Ha a jogosultságot a főjegyző állapította meg, a hajléktalanok részére a fővárosi önkormányzat szervezi meg a közfoglalkoztatást, együttműködési kötelezettségük az általuk megjelölt tartózkodási hely szerint illetékes foglalkoztatási szervvel áll fenn. Ha a főjegyző rendszeres szociális segélyre való jogosultságot állapított meg, együttműködni a fővárosi önkormányzat által kijelölt szervvel kell. (Szt. 37/G. § 8. bekezdés)

A főjegyző által folyósított rendelkezésre állási támogatás, rendszeres szociális segély összegét a helyi önkormányzatokért felelős minisztérium megtéríti a fővárosi önkormányzat részére (Szt. 37/G. § 9. bekezdés).